

SVENSKT NÄRINGSLIV

Högskolepejl

Högskolestudenters etablering
på arbetsmarknaden

SVENSKT NÄRINGSLIV

SEPTEMBER 2024

Förord

Sverige ställs inför stora samhällsutmaningar. Arbetsmarknaden förändras, många saknar egen försörjning och samtidigt råder kompetensbrist.

Ett av fyra rekryteringsförsök bland Svenskt Näringslivs medlemsföretag misslyckas helt på grund av att det inte finns medarbetare med rätt kompetens att rekrytera. 70 procent av företagen tycker att det är svårt eller mycket svårt att rekrytera till positioner som kräver högskoleutbildning. Kompetensbristen försvårar klimat-omställningen, inte minst enligt stora delar av industrin och samhällsbyggnadssektorn. Utmaningarna att hitta rätt kompetens finns i hela landet, i samtliga branscher och i alla typer av företag.

Näringslivets behov av vass kompetens ställer krav på hög kvalitet och relevans i den högre utbildningen.

När det kommer till högskolans relevans utgår dimensioneringen i Sverige från studenternas efterfrågan, snarare än arbetsmarknadens behov. Även om det finns många goda lärande exempel på universitet och högskolor som är duktiga på samverkan med näringslivet så saknar Sverige strukturer för arbetsmarknadsinflytande på systemnivå. Det begränsar företagens möjligheter att påverka dimensionering, innehåll och format, vilket riskerar att göra högskoleutbildningarna mindre relevanta. Detta är kontraproduktivt både för studenterna, som får det svårare att etablera sig på arbetsmarknaden, och för företagen, som har svårt att hitta kompetens.

Därför presenterar Svenskt Näringsliv Högscolepejl, som är en sajt för att visa olika högskoleutbildningars relevans på arbetsmarknaden. Högscolepejl visar etablering och medianinkomst för olika högskoleutbildningar vid universitet och högskolor, ett och tre år efter examen. Syftet är bland annat att studenter ska kunna göra

medvetna val genom att kunna se etablering och medianinkomst för olika utbildningar och inriktningar vid universitet och högskolor.

Inför lanseringen av Högscolepejl har Svenskt Näringsliv också uppdragit åt analysföretaget Ungdomsbarometern att sammanställa de data avseende etablering som presenteras på Högscolepejl i rapportform, samt placera dessa i en kontext

utifrån hur unga själva tycker att arbetsmarknaden spelar in vid val av högre utbildning. Resultaten från detta arbete presenteras i denna rapport, som vänder sig både till den som står i begrepp att välja utbildning och till den som är intresserad av utvecklingen inom svensk högre utbildning.

Ulrika Wallén

Policyexpert, högskolepolitik och kompetensförsörjning, Svenskt Näringsliv

Nyckelresultat:

- 1 Etableringsgraden varierar stort mellan utbildningar**

Skillnaderna i etableringsgrad är stora mellan olika utbildningar, vilket utgör ett viktigt argument för presumtiva studenter att ta reda på mer inför sitt val. Att skillnaderna är stora är kanske inte ett förvånande resultat i sig, givet att utbildningarna skiljer i fråga om avstånd till arbetsmarknaden samt att arbetsmarknaden är olika stark inom olika sektorer. Det är dock ändå värt att understryka dessa skillnader då det finns en generell förväntan att högre utbildning mer eller mindre säkert ökar möjligheterna till jobb.
- 2 Skillnaden i etablering mellan kandidat- och masterexamina är marginell**

På total nivå finns inga nämnvärda skillnader i etablering mellan utbildningar på kandidat- och masternivå. På en övergripande nivå leder alltså längre utbildningar generellt inte till nämnvärt starkare etablering. Däremot finns det stora skillnader på inriktningsnivå inom vissa utbildningsområden. I synnerhet gäller detta STEM-ämnena, dvs ämnen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik.
- 3 Etableringsgraden varierar tydligt mellan lärosäten**

Även inom jämförbara examina varierar etableringsgraden mycket mellan olika lärosäten. Ett exempel är masterexamen i företagsekonomi där det skiljer 30 procentenheter i etableringsgrad mellan Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) på första plats och Jönköping University (JU) på nionde plats. Detta innebär i praktiken av eleverna som läst masterexamen i företagsekonomi vid JU är en tredjedel färre etablerade jämfört med eleverna som läst samma utbildning vid SLU.
- 4 Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten inom vissa områden**

Tidigare versioner av Högskolepejl har konstaterat att det finns stora skillnader i etablering mellan lärosäten inom flera utbildningsområden. Årets förändring av metod¹, där ytterligare en detaljnivå av data analyseras, visar att det finns variationer i etableringsgrad även mellan inriktningar på utbildningar och lärosäten. För den som ska välja utbildning kan det därför vara viktigt att ta hänsyn till både lärosäte och utbildningsområde, och vid val av högre utbildning även specifika inriktningar inom utbildningen.

¹För mer information om årets metodförändringar se sida 14.

Inledning

Med sista ansökningsdatum inför vårterminen 2025 bara några veckor bort upptar tankar kring högskoleutbildningar just nu mycket plats i många ungas liv. För somliga har det länge varit självklart att de ska läsa vidare och frågan är bara vad, medan det för andra handlar om att hitta en utbildning som känns helt rätt för att våga ta steget.

Att ta steget vidare mot en högre utbildning har alltid inneburit utmanande val. I en tid då AI (Artificiell Intelligens) tar en allt större plats på arbetsmarknaden, tillsammans med ett osäkert ekonomiskt läge, ser vi att den materiella tryggheten blir allt viktigare. Även om de flesta fortfarande tänker att de ska läsa vidare efter gymnasiet ser vi en växande grupp av unga som väger lönsamheten i en högre utbildning. Med en allt större osäkerhet kring vilka kompetenser som kommer att behövas på den framtida arbetsmarknaden finns det

onekligen anledning att fundera igenom valet ordentligt. Som denna rapport visar är skillnaderna i arbetsmarknadsutfall mellan examinerade inom olika områden mycket stora.

Inför lanseringen av Högskolepejl 2024 har Svenskt Näringsliv återigen uppdragit åt Ungdomsbarometern att göra en fördjupning kring hur arbetsmarknaden spelar in när unga ska välja högre utbildning och analysera vilka utbildningar som leder till jobb. För att närma oss frågan har vi dels utgått från våra återkommande studier inom området, där vi årligen genomför enkäter och fokusgrupper bland tusentals ungdomar om synen på högre utbildning. Tillsammans med den mängd andra undersökningar inom området som vi genomfört har detta tjänat som underlag för den introduktion kring arbetsmarknadens roll i högre utbildning som utgör rapportens inledande del.

Rapportens andra del utgörs av data som Svenskt Näringsliv beställt från Statistiska centralbyrån, SCB, avseende etableringen av examinerade studenter vid olika utbildningar. Nytt för i år är en ytterligare nivå av data som tillåtit oss att analysera enskilda inriktningar inom olika utbildningsområden. Dessa data presenteras i sin helhet på sajten Högskolepejl, men i denna rapport presenterar vi skillnader i utfall mellan både olika utbildningar, inriktningar och lärosäten inom några av de områden som har störst relevans för näringslivet.

Rapporten har inte som ambition att presentera alla data eller förklara alla faktorer som kan påverka etablering, utan istället att skapa insikt kring några tendenser inom området och ge underlag för en fördjupad diskussion kring högre utbildnings roll i kompetensförsörjningen.

Ulrik Hoffman
Vd, Ungdomsbarometern

Ungdomsbarometern har självständigt genomfört studien och analyserat data på uppdrag av Svenskt Näringsliv.

OM STUDIENS DATA

Data i denna rapport kommer från två olika källor:

1. Kvantitativa resultat från Ungdomsbarometerns årligen återkommande enkätstudier bland cirka 15 000 15–24-åringar, i förekommande fall nedbrutna på andra grupper. Senaste aktuella data är från november 2023.
2. Registerdata från SCB och Ladokkonsortiet som innehåller etablering, examensnivå, utbildningsnivå och examensår, där etableringsgrad tre år efter examen har använts som referensmått. Aktuellt år är etableringsstatus 2022 bland de som tagit examen 2019.

Innehåll

Del 1.

Arbetsmarknadens inverkan på ungas utbildning	6
Introduktion	7
Därför fortsätter unga sin utbildning	8
Nyckelfaktorer vid utbildningsval	9
Utmaningar med att jämföra utbildningar	10

Del 2.

Utbildningar som leder till arbete	11
Introduktion	12
Etableringsmåttets innebörd	13
Bearbetning av data	14
Etableringsgrad	15
Jämförelser av lärosäten	22
Avslutande reflektion	32

Del 1: Arbetsmarknadens inverkan på ungas utbildning

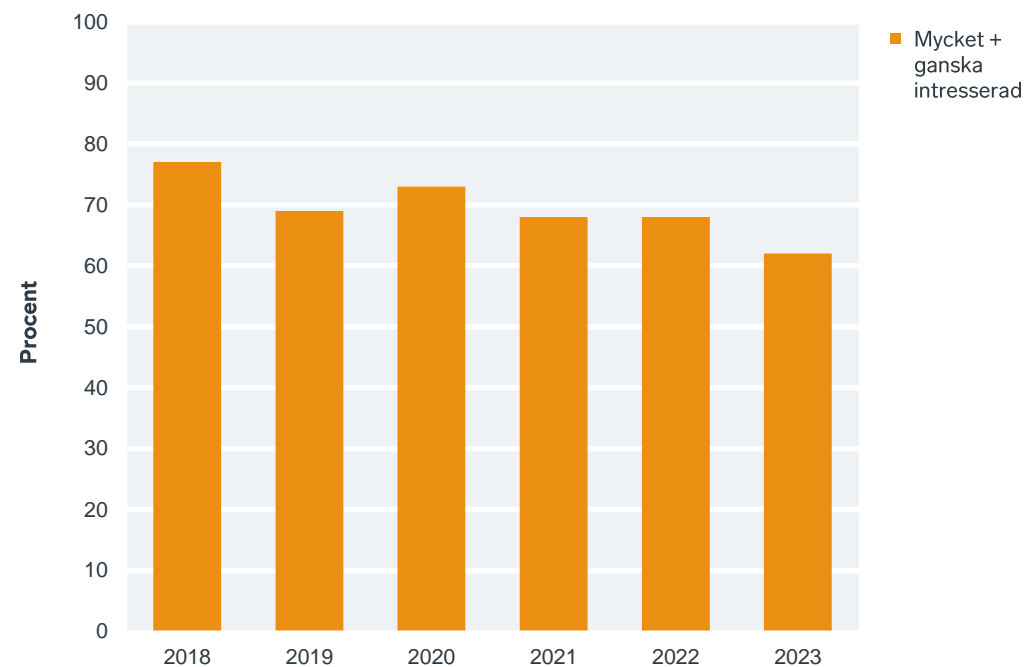
Arbetsmarknadens inverkan på ungas utbildning och karriär

Att läsa en högre utbildning som sysselsättning efter gymnasiet är fortfarande förstahandsvalet för en stor del av unga. Dock ser vi en trend där en växande grupp unga visar ett minskat intresse för att studera vidare.

Den pluggnorm som tidigare kännetecknat dagens ungdomsgeneration har sakta minskat sedan fem år tillbaka. Detta ser vi genom att andelen gymnasieelever som uppger att de kommer att läsa vidare efter gymnasiet minskar svagt, men allra tydligast visar sig trenden genom den minskande andelen unga som överlag uppger att de har ett intresse för att studera vidare. Samtidigt ökar det ekonomiska intresset; att få en hög lön är numera det viktigaste skälet att läsa vidare; och entreprenörstrenden fortsätter att växa, framför allt bland unga män. Detta indikerar att studieintresset kanske egentligen bör öka.

Dessa trender kan vid första anblick verka motsägelsefulla, men blir förståeliga när vi tittar närmare på varför unga väljer att läsa vidare.

Fråga: Hur stort är ditt intresse för att studera/studera vidare?

Därför fortsätter unga sin utbildning

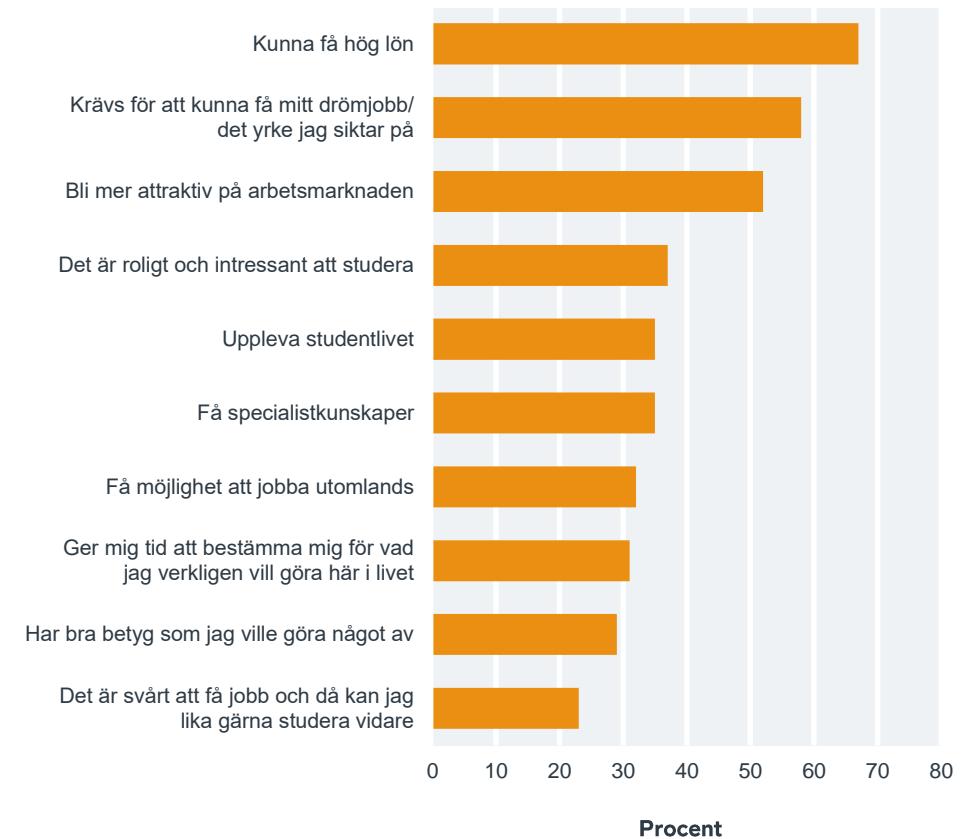
De tio viktigaste skälen för gymnasieelever att läsa vidare visar att arbetsmarknaden är en central del i beslutet om vidareutbildning.

De tre viktigaste anledningarna för unga att överhuvudtaget läsa vidare har alla en tydlig koppling till arbetsmarknaden. Majoriteten av de som absolut kommer att läsa vidare gör det för att kunna få hög lön, landa sitt drömjobb och bli mer attraktiv på arbetsmarknaden. Färre vill läsa vidare för att det är roligt och intressant eller för att det ger tid att bestämma sig för vad de vill göra senare i livet.

Dessa faktorer tillsammans med den minskande pluggnormen bland unga skvallrar om början på ett nytt förhållningssätt till högre utbildning. I rådande tuffa ekonomiska tider blir studerande för studerandets skull något som i större grad kan ifrågasättas, medan lönsamheten i en högre utbildning blir allt mer aktuell.

Mot denna utveckling kan samtidigt en allmän försvagning på arbetsmarknaden ställas. Ungefär en av fem upplever svårigheter att få jobb som en anledning att studera vidare. Detta ska här betraktas i avseendet att ha någonting att göra istället för att vara arbetslös.

Toppio viktigaste skäl för gymnasieelever att läsa vidare

Nyckelfaktorer vid utbildningsval

Intresse för utbildningen är fortfarande grundläggande när det kommer till frågan om vilken utbildning man ska välja, men följs tätt av faktorer med nära koppling till arbetsmarknaden.

För de som har tagit steget och bestämt sig för att läsa vidare, blir nästa fråga vilka faktorer som ska vägas in i valet av utbildning. Detta fångas upp av grafen till höger som visar svaren på frågan om vad som anses viktigt vid valet av eftergymnasial utbildning. Som siffrorna visar går det inte att komma ifrån att intresse är en av de viktigaste aspekterna vid valet av högre utbildning, precis som i de flesta utbildningsval unga gör.

Tätt följt efter intresse, finner vi på andra, tredje och fjärde plats de faktorer

som visar arbetsmarknadens viktiga roll vid högskolevalet.

Majoriteten av unga som har en högre utbildning på kartan anser att karriärmöjligheterna är vägledande för vilken utbildning de ska välja. Nästan hälften anser även att det är viktigt med möjligheter till hög lön efter avslutad utbildning, samt att utbildningen är framtidsäker. Detta indikerar att arbetsmarknaden fortfarande är något som väger tungt även efter att unga har bestämt sig för att läsa vidare.

För de som är intresserade av att läsa en högskoleutbildning, finns det dock utmaningar i att jämföra utbildningar och bedöma vilka som ger bäst möjligheter på arbetsmarknaden i framtiden.

Faktorerna som anses viktiga vid val av utbildning

Utmaningar med att jämföra utbildningar

Hur skaffar sig unga en överblick över vilka utbildningar som finns, och hur bestämmer de sig för vilken utbildning de vill läsa? Svaret är att det finns många faktorer som väger in i beslutet.

Arbetsmarknaden spelar uppenbarligen en viktig roll både i valet att läsa vidare och vid valet av utbildning. Ett välgrundat val bygger lika mycket på kunskaper om utbildningens innehåll som på vad utbildningen leder till för arbetsmöjligheter i framtiden.

I våra data ser vi dock att endast en tredjedel av unga som planerar att läsa vidare har hunnit bestämma sig för vad de vill jobba med efter sin utbildning.

Unga är idag vana vid att själva söka information, där digitala verktyg ofta är förstahandsvalet. När unga får frågan om hur de helst vill ha information när de ska välja högskola eller universitet är skolans hemsida exempelvis det vanligaste svaret. Dessa hemsidor varierar dock i mängd av information, särskilt när det gäller deras koppling till arbetsmarknaden, och det kan upplevas svårt att hitta relevant information.

Även om många har samlat viss information inför sina val kan de därför inte alltid redogöra för exakt varför de har valt de utbildningsområden som de har gjort. Besluten bygger oftast i slutändan på någon form av underliggande intresse och en vag känsla av att utbildningen borde kunna leda till ett bra jobb i framtiden.

33%

Endast var tredje gymnasieelev som uppger att de absolut kommer läsa vidare har bestämt sig för vad de vill jobba med efter att ha läst en högre utbildning.

Del 2: Utbildningar som leder till arbete

Utbildningar som leder till arbete

I detta kapitel skiftar vi fokus från hur arbetsmarknaden påverkar ungas val av högre utbildning, till vilka utbildningar som leder till starkast respektive svagast etablering på arbetsmarknaden.

Det finns flera sätt att mäta hur olika utbildningar effektivt leder till anställning på arbetsmarknaden. I denna rapport använder vi ett etableringsmått framtaget av SCB, som beskrivs mer utförligt på nästkommande sidor.

De följande delarna av rapporten illustrerar hur etableringen på arbetsmarknaden ser ut tre år efter examen för olika utbildningar. Tidsperioden är vald med motiveringen att det är ett rimligt tidsspann för att jämföra studenters möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning. Om en kortare tidsperiod hade använts skulle det resultera i mindre användbara data, eftersom etableringsmättet kräver stabil

inkomst och varaktigt arbete. En längre tidsperiod kan också vara problematisk, då den försvagar den direkta kopplingen till den genomförda utbildningen.

Tidsaspekten belyser en av flera utmaningar med etableringsmättet och att kunna jämföra olika utbildningar. Utbildningar skiljer sig ofta både i innehåll och längd, vilket gör att det vanligtvis är mer användbart att jämföra utbildningar inom samma område och med liknande längd, än att jämföra utbildningar mellan olika områden och olika längd. Andra faktorer som påverkar jämförbarheten är att alla studenter inte tar ut sin examen, och att vissa utbildningar har för få examinerade för att inkluderas i statistiken av sekretesskäl. Därför inkluderar Högskolepejl endast utbildningar där data är tillgängliga. Rapporten täcker dock bara ett begränsat urval.

Första delen av kapitlet är uppbyggt kring en inledande generell del där vi redovisar vilka utbildningar som har starkast respektive svagast etableringsgrad, samt en kortare analys av detta. I den andra delen av kapitlet går vi in djupare och analyserar utbildningar med mer jämförbara längder, och vi tittar även närmare på hur etableringsgraden skiljer sig inom enskilda utbildningar mellan inriktningar. Den avslutande delen av kapitlet jämför utvalda utbildningars etableringsgrad mellan olika lärosäten.

Rapporten fokuserar på utbildningar som är särskilt relevanta för näringslivet, och där skillnaderna i etableringsgrad mellan olika lärosäten är mest framträdande. Ytterligare statistik för andra områden finns tillgänglig på ekonomifakta.se/hogskolepejl, där du också kan hitta information om löner, vilket inte behandlas i denna rapport.

Etableringsmåtts innebörd

Rapporten använder måttet etableringsgrad för att beskriva andelen som är etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen på högskolenivå. Etableringsmåttet består av fyra olika delar enligt SCB, som illustrerar och särskiljer hur etableringen ser ut på arbetsmarknaden på fyra olika sätt.

Etableringsmåttet beskriver de som är etablerade, de som har en osäker ställning på arbetsmarknaden, de som har en svag ställning på arbetsmarknaden samt de som är helt utanför arbetsmarknaden.

När man tolkar etableringsmåttet är det värt att ha med sig att det kan vara ganska övergripande. För att räknas som etablerad krävs en månadslön på drygt 18 500 kronor, vilket är relativt lågt jämfört med den genomsnittliga ingångslönen för en nyexaminerad student.

- 1 Etablerad ställning på arbetsmarknaden**

Kraven för att räknas som etablerad på arbetsmarknaden är att man ska ha en arbetsinkomst på minst 224 100 kronor, vara sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition i november månad, samt inte haft några händelser som indikerar arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder under året.
- 2 Osäker ställning på arbetsmarknaden**

För att räknas som att ha en osäker ställning på arbetsmarknaden krävs en arbetsinkomst mellan 189 700 kronor och 224 100 kronor, och man får inte vara klassificerad som studerande. Har man en arbetsinkomst på minst 224 100 kronor men har en förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder, eller har varit klassificerad som inte sysselsatt under aktuellt år, har man också en osäker etablering.
- 3 Svag ställning på arbetsmarknaden**

De med svag ställning på arbetsmarknaden räknas som de som har en arbetsinkomst på upp till 189 700 kronor och inte är studerande, eller har en arbetsinkomst på minst 189 700 kronor men har under året förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 274 dagar.
- 4 Utanför arbetsmarknaden**

De som räknas som att de står utanför arbetsmarknaden är de som saknar arbetsinkomst under aktuellt år, och inte är klassificerade som studerande.

Bearbetning av data

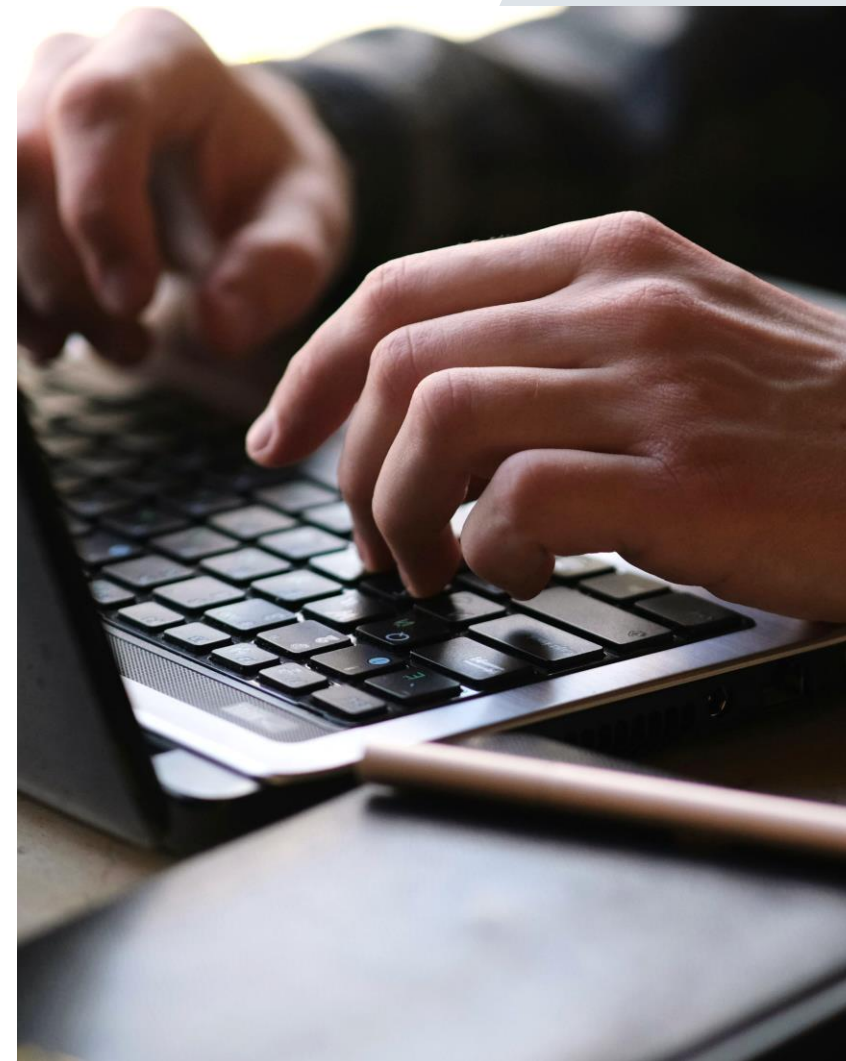
Rapporten bygger på material som levererats av SCB i tabellform, sorterade på examinerade studenter, generella examina och yrkesexamina inom olika områdesspecifika utbildningar. Dessa är i första hand kategoriserade enligt SUN² samt etableringsnivåer för de tidigare nämnda kategorierna.

Tabellerna har formaterats för att passa in i denna rapport och har även bearbetats ur ett antal aspekter. Dessutom har tabellerna sorterats efter olika etableringsmått för att öka läsbarheten och förklaringsvärdet. Detta innebär att även examina som är på väg att fasa ut ingår, förutsatt att antalet examinerade studenter år 2019 var tillräckligt högt för att ge ett värde. Examina, lärosäten och ämnesområden som saknar information

om etableringsgrad eller har för få individer för att redovisas, presenteras med prickade resultat eller inte alls. Kategorierna "studerande" och "uppgift saknas" har exkluderats från den totala basen för beräkningen. Detta görs för att undvika att utbildningar med hög andel internationella studenter eller hög andel fortsatta studier potentiellt visas ha lägre etablering än de egentligen har.

Förändringar:

Årets Högskolepejl innehåller även data kategoriserade efter SUN 3, vilket är en siffernivå djupare jämfört med tidigare år. Tillägget av denna nivå har gjorts för att belysa skillnader i etableringsgrad mellan olika inriktningar på utbildningar, vilket inte påverkar jämförbarheten med förra årets data utan endast kompletterar tidigare insikter.

² Svensk utbildningsklassifikation (SUN) används för att klassificera utbildning, vilket ger förutsättningar att jämföra befolkningens utbildningsnivå, såväl nationellt som internationellt. SUN består av en nivå- och en inriktningsindelning där nivå 2 och nivå 3 har använts i rapporten.

Etableringsgrad: Övergripande resultat

- 1 Etableringsgraden varierar kraftigt mellan utbildningar**

En av de viktigaste insikterna att ha med sig ur Högskolepejl är att det skiljer sig i etablering mellan olika utbildningar. Att det finns skillnader i etablering mellan utbildningar är i sig inte ett förvånande resultat, givet att utbildningarna har olika nära till arbetsmarknaden och att arbetsmarknaden är olika stark inom olika områden, men det är ändå värt att understryka för den som förväntar sig att en högre utbildning automatiskt ska leda till jobb.
- 2 Yrkesexamina, välfärdsrelaterade examina och STEM-ämnen har starkast etableringsgrad**

De examina som har starkast etableringsgrad är framför allt yrkesexamina, ofta inom relativt små utbildningsområden. Den starkaste etableringsgraden har speciallärarexamen, där 97,8 procent av de examinerade har etablerad ställning på arbetsmarknaden. Andra utbildningar med stark etableringsgrad är civilingenjör, skogsmästarexamen och lantmästarexamen.

- 3 Vissa utbildningar står långt bort från arbetsmarknaden**

Spridningen i etableringsgrad innebär också att vissa utbildningar har en stor andel examinerade med svag ställning eller som står helt utanför arbetsmarknaden. Detta gäller främst bland examina med inriktning mot konst och humaniora. Det bör dock påpekas att etableringsmättet baseras både på inkomst och arbetslöshet, vilket innebär att examina som leder till periodvisa anställningar kan klassificeras som svag etablering.
- 4 Skillnaden i etablering mellan kandidat- och masterexamina är marginell**

De små skillnaderna gäller även inom många av de enskilda områden vi analyserat, och det är snarare regel än undantag att etableringen på kandidat och master bland många utbildningar inte skiljer sig särskilt mycket. Däremot finns det undantag i etableringsgrad bland utbildningar och olika inriktningar inom vissa utbildningsområden. Vissa inriktningar leder till starkare etablering, och detta gäller i synnerhet bland STEM-ämnen.

Utbildningar med stark etablering

Tabellen till höger visar utbildningar oberoende av typ av examen, sorterade efter andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden tre år efter examen.

Bland utbildningarna med högst etablering på arbetsmarknaden finner vi yrkesexamina. I toppen återfinns mindre utbildningar inom utbildningssektorn såsom speciallärarexamen och specialpedagog, som också legat högt på listan tidigare. Nykomlingar på topplistan för i år är bland annat skogsmästarexamen och lantmästarexamen.

För övrigt domineras listan av bristyrken eller områden där det finns ett övergripande behov av kompetens på arbetsmarknaden. Bland dessa bristyrken återfinns exempelvis utbildningar inom välfärden som specialistsjuksköterska. Även STEM-relaterade utbildningar, såsom civilingenjör och högskoleingenjör, där det finns en generell efterfrågan på arbetsmarknaden, fortsätter att ligga högt på listan.

Utbildningar med högst etableringsgrad, oberoende typ av examen

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Speciallärarexamen	97,8	0,6	0,6	1
2. Civilingenjörsexamen/motsv. i material och tillverkning	97,7	2,3	.	.
3. Skogsmästarexamen/motsv.	97,1	.	2,9	.
4. Lantmästarexamen/motsv.	96,8	3,2	.	.
5. Högskoleingenjörsexamen/motsv. i material och tillverkning	96,4	3,6	.	.
6. Specialpedagogexamen/motsv.	96,1	2,4	1,2	0,4
7. Högskoleexamen i matematik och övrig naturvetenskap	95,2	.	.	4,8
8. Officersexamen	95,2	2,4	.	2,4
9. Specialistsjuksköterskeexamen	95,2	2,9	1,8	0,1
10. Magisterexamen (2007) i pedagogik och lärarutbildning	95,1	2,1	2,1	0,6
11. Civilingenjörsexamen/motsv. i samhällsbyggnad och byggnadsteknik	94,6	2,5	2,2	0,7
12. Magisterexamen (2007) i hälso- och sjukvård	94,3	2,8	2,5	0,3
13. Högskoleingenjörsexamen/motsv. i teknik och teknisk industri	93,8	3,2	2,1	0,9
14. Civilingenjörsexamen/motsv.	93,7	2,6	1,8	1,9
15. Högskoleingenjörsexamen/motsv.	93,7	3,5	2	0,8
16. Civilingenjörsexamen/motsv. i teknik och teknisk industri	93,5	2,7	1,7	2,1
17. Högskoleingenjörsexamen/motsv. i samhällsbyggnad och byggnadsteknik	93,3	4,2	1,8	0,7
18. Civilekonomexamen	93,1	3,1	2,6	1,2
19. Yrkeslärarexamen	93,1	3,2	3	0,7
20. Masterexamen i teknik och teknisk industri	92,9	2,9	2,3	1,9

Hög etableringsgrad bland yrkesexamina

Generellt har yrkesexamina en mycket hög etableringsgrad på övergripande nivå, där nästan nio av tio är etablerade i arbetslivet tre år efter examen. Det finns även många yrkesexamina med stark etablering som inte inkluderas bland de 20 utbildningar med högst etableringsgrad.

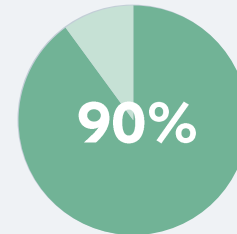
Till höger ser vi ett urval av sex ytterligare yrkesexamina som trots sin höga etableringsgrad inte kom med på listan över de 20 utbildningar med högst etableringsgrad.

87%

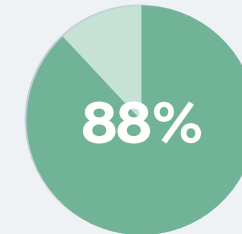
Etableringsgrad för personer med en yrkesexamen tre år efter uttagen examen.

SUN 2

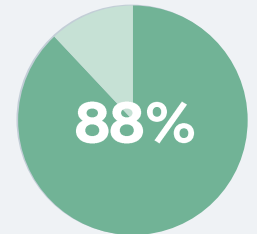
EXEMPEL PÅ YRKESEXAMINA:

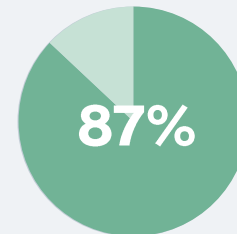
Optiker

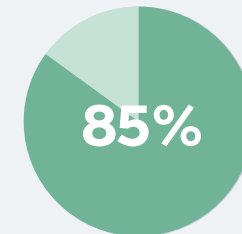
Veterinär

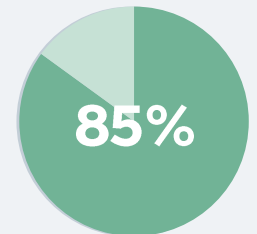
Landskapsarkitekt

Biomedicinsk analytiker

Agronom

Fysioterapeut

Utbildningar med svag etablering

Det är stora skillnader mellan utbildningarna med starkast och svagast etablering. Bland de 20 utbildningar med starkast etableringsgrad är nästan nio av tio etablerade inom tre år efter examen, medan endast ungefär hälften på utbildningarna med svagast etableringsdrag har en etablerad ställning inom samma tidsram.

Eftersom etableringsmålet inkluderar både inkomst och arbetslöshet kan det ge en missvisande bild för examina som leder till kortvariga anställningar. För att ge en mer nyanserad bild har vi liksom föregående år inkluderat ett mått för examina där examinerade har en svag etablering eller är helt utanför arbetsmarknaden.

De utbildningar med svagast etablering på arbetsmarknaden är främst konst- och medierelaterade utbildningar liksom tidigare år, samt utbildningar inom humaniora. Dessa utbildningar kännetecknas både av en svag etablering och en hög andel som står långt från arbetsmarknaden. Utbildningen med svagast etablering och högst andel utanför arbetsmarknaden är högskoleexamen i konst och media, där mindre än hälften är etablerade efter tre år.

En utbildning som sticker ut på listan är masterexamen i juridik och rättsvetenskap, som både har en relativt stark etableringsgrad och en betydande andel med svag etablering eller utanför arbetsmarknaden.

Andel svagt etablerade, oberoende av examen/område

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Högskoleexamen i konst och media	47,5	17,5	25	10
2. Konstnärlig kandidatexamen i samhällsbyggnad och teknik	50	25	16,7	8,3
3. Konstnärlig kandidatexamen i konst och media	52,4	26,3	17,3	4
4. Konstnärlig kandidatexamen	52,4	25,9	17,4	4,3
5. Konstnärlig masterexamen i konst och media	52,6	31,1	12,9	3,3
6. Konstnärlig masterexamen	53,8	30,3	12,7	3,2
7. Trädgårdsingenjörsexamen/motsv.	55	25	20	.
8. Högskoleexamen i humaniora	58,3	12,5	16,7	12,5
9. Masterexamen i humaniora	62,5	14,7	15,9	6,8
10. Magisterexamen (2007) i personliga tjänster	63	18,5	18,5	.

Andel med svagast etablering + utanför arbetsmarknaden oberoende av examen/område

Examen	Svag + utanför	Etablerad	Osäker
1. Högskoleexamen i konst och media	35,0	47,5	17,5
2. Högskoleexamen i humaniora	29,2	58,3	12,5
3. Magisterexamen (2007) i humaniora	25,4	65,1	9,6
4. Konstnärlig kandidatexamen i samhällsbyggnad och teknik	25,0	50	25
5. Kandidatexamen i humaniora	22,9	63,3	13,7
6. Masterexamen i humaniora	22,7	62,5	14,7
7. Konstnärlig kandidatexamen	21,7	52,4	25,9
8. Masterexamen i juridik och rättsvetenskap	21,7	73,9	4,3
9. Konstnärlig kandidatexamen i konst och media	21,3	52,4	26,3
10. Kandidatexamen i konst och media	20,3	65,7	14

Generella kandidatexamina

Det finns flera utmaningar med att jämföra etableringsgraden av högskoleutbildningar utan att göra justeringar för examenstyp. Många utbildningar varierar både i längd och upplägg, vilket påverkar jämförbarheten. För en mer rättvis jämförelse kan vi därför sortera utbildningar på samma nivå och längd, såsom generella kandidatexamina.

Generellt sett ser vi större variationer i etableringsgrad bland de 20 bäst presterande examina på kandidatnivå, jämfört med de 20 bäst presterande oberoende av examenstyp. Precis som för de examina med starkast etablering oberoende typ av examen, finns det en tydlig dominans av STEM-utbildningar bland de starkaste etablerade utbildningarna på kandidatnivå. I tabellen ser vi att två av de utbildningar med starkast etablering är teknik och teknisk industri samt informations- och kommunikationsteknik, vilket är i linje med tidigare års trender.

Jämförelsen mellan olika kandidatexamina, där hänsyn tas till utbildningens längd och struktur, är mer enhetlig och rättvis. Dock finns det fortfarande faktorer som påverkar jämförbarheten mellan dessa utbildningar. Utbildningarna skiljer sig exempelvis åt i storlek genom antal studenter, vilket delvis kan förklara varför mindre utbildningar som arbetsmiljö och renhållning, som är nya på listan för i år, presterar bättre jämfört med examina inom företagsekonomi, handel och administration.

Andel utbildningar på kandidatnivå med starkast etableringsgrad

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Teknik och teknisk industri	91.8	3.6	2.3	2.3
2. Arbetsmiljö och renhållning	90.3	6.5	3.2	.
3. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	88	4.4	4.7	2.9
4. Företagsekonomi, handel och administration	87.8	5.9	4	2.3
5. Hälso- och sjukvård	87.1	6.2	5.8	0.9
6. Socialt arbete och omsorg	86.8	5.8	6	1.5
7. Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	84.6	6.5	6.2	2.8
8. Juridik och rättsvetenskap	83.7	8	4.9	3.5
9. Matematik och övrig naturvetenskap	82.7	6.2	8	3.1
10. Pedagogik och lärarutbildning	82.1	8.8	6.3	2.9
11. Personliga tjänster	81.2	8.8	6.9	3.1
12. Journalistik och information	81.1	9.3	6.8	2.7
13. Samhälls- och beteendevetenskap	79.9	8.6	8	3.5
14. Biologi och miljövetenskap	78.1	9.5	10.2	2.3
15. Djursjukvård	77.8	5.6	11.1	5.6
16. Lantbruk, trädgård, skog och fiske	75.9	14.5	9.6	.
17. Fysik, kemi och geovetenskap	75.2	8	11.2	5.6
18. Material och tillverkning	72.3	10.6	12.8	4.3
19. Konst och media	65.7	14	15.2	5.1
20. Humaniora	63.3	13.7	16	6.9

Fokus kandidatexamen:

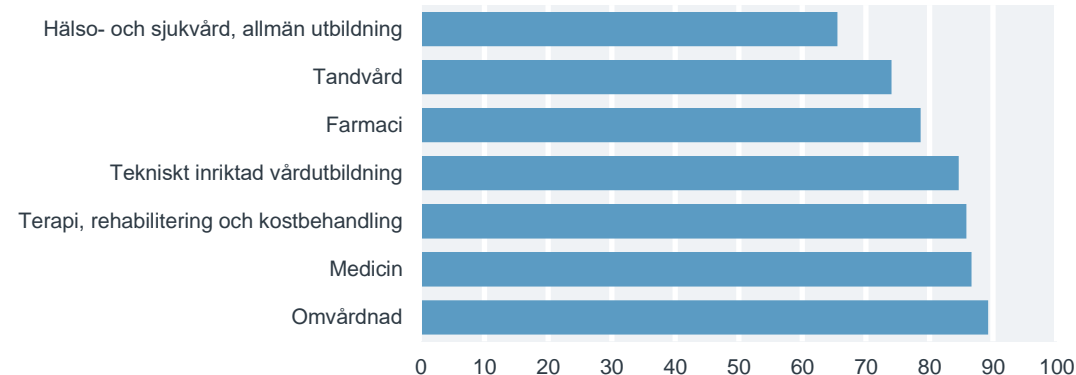
Skillnader mellan inriktningar

För att nyansera etableringsgraden för högre utbildningar lyfter årets rapport in ytterligare ett fördjupande lager av enskilda inriktningar inom några utvalda utbildningsområden.

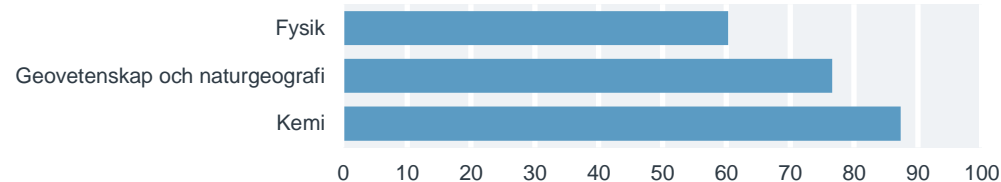
I diagrammen till höger illustreras några av de kandidatexamina som uppvisar störst variation i etableringsgrad, beroende på typ av inriktning. Etableringen för kandidatexamina inom hälso- och sjukvård varierar exempelvis mycket beroende på om inriktningen är omvårdnad eller tandvård.

Dessa skillnader förekommer även oberoende av antalet inriktningar inom utbildningsområdet. Det är exempelvis lika stora skillnader mellan den inriktning som har starkast och svagast etablering för kandidatexamina inom hälso- och sjukvård som för kandidatexamina inom fysik, kemi och geovetenskap, trots att det finns färre än hälften så många inriktningar inom det sistnämnda utbildningsområdet.

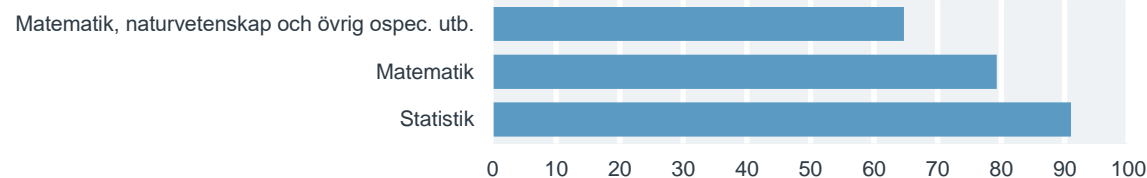
Hälso- och sjukvård

Fysik, kemi och geovetenskap

Matematik och övrig naturvetenskap

Skillnader i utbildningsnivå

På total nivå är det små skillnader i etableringsgrad mellan kandidat- och masterexamina. För den som prioriterar anställning är det därför inte självklart att en längre utbildning leder till jobb, utan det kan räcka med en kortare utbildning.

Däremot finns det ett stort behov av information om hur etableringen ser ut inom olika inriktningar bland utbildningar på olika nivåer, eftersom skillnaderna där kan vara betydande. Detta gäller särskilt för STEM-relaterade utbildningar, vilket tydligt illustreras av inriktningarna fysik, kemi och matematik till höger.

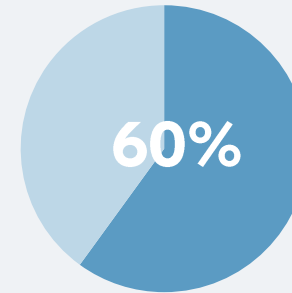
84%

Etableringsgrad för personer med en **kandidatexamen**.

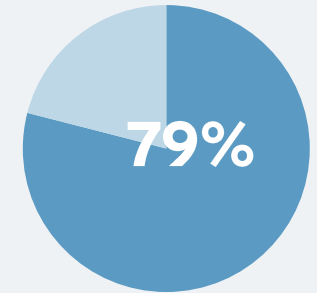
86%

Etableringsgrad för personer med en **masterexamen**.

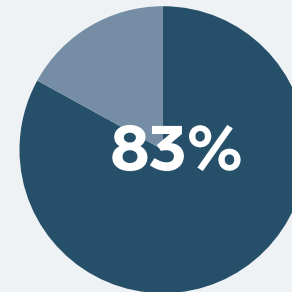
EXEMPEL PÅ OLIKA NIVÅER:

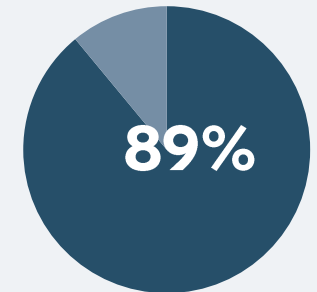
Kandidat
Fysik

Kandidat
Matematik

Master
Fysik

Master
Matematik

Jämförelser av lärosäten

Som tidigare nämnts finns det många utmaningar när det kommer till att jämföra olika examina, på grund av variationen i både längd och upplägg av utbildning. Tidigare i rapporten jämför vi därför utbildningar med samma utbildningsgrad och kommer därmed närmare en mer rättvis jämförelse.

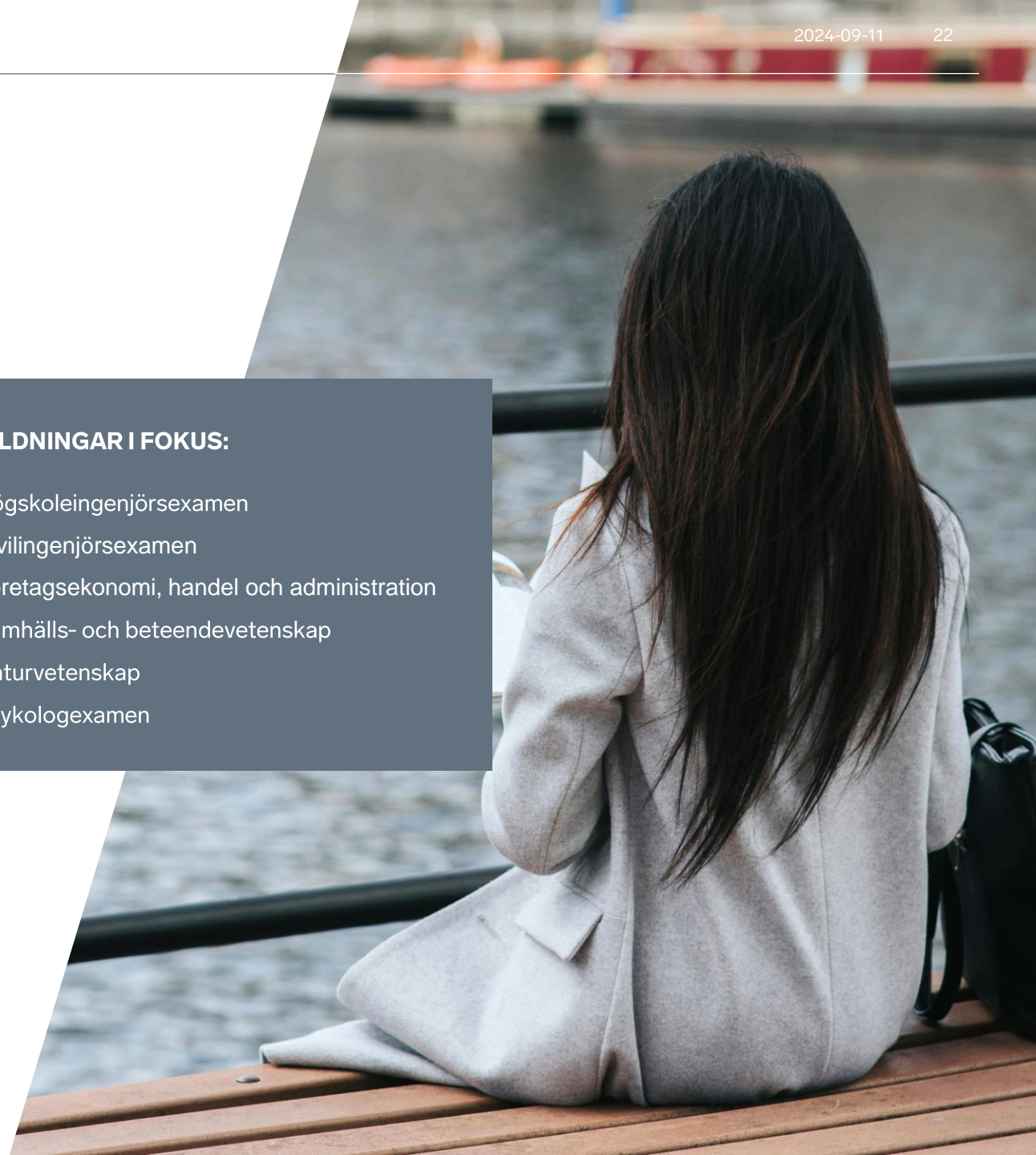
I följande kapitel jämför vi samma/motsvarande examina inom ett specifikt utbildningsområde mellan olika universitet, för att nyansera analysen ytterligare. Trots det är även dessa jämförelser långt ifrån perfekta. Arbetsmarknadens styrka skiljer sig exempelvis mellan olika delar av landet och studentunderlaget kan variera.

Trots dessa faktorer är denna sammanställning förmodligen den som kommer närmast en regelrätt jämförelse och samtidigt den del av rapporten med störst värde för blivande studenter. Av denna anledning har vi valt att lyfta etableringen bland studenter inom områden som är både viktiga för näringslivet och där valet av lärosäte kan ha stor inverkan. Likt tidigare kapitel lyfter vi även in det fördjupande perspektivet av etableringsgraden för enskilda inriktningar inom vissa områden och tittar närmare på hur de påverkas av vilket lärosäte man väljer.

Denna del innehåller, likt tidigare år, både yrkesexamina och generella examina. De generella examina är uppdelade på kandidat- och masternivå, medan yrkesexamina redovisas separat.

UTBILDNINGAR I FOKUS:

- Högskoleingenjörsexamen
- Civilingenjörsexamen
- Företagsekonomi, handel och administration
- Samhälls- och beteendevetenskap
- Naturvetenskap
- Psykologexamen

Skillnader mellan lärosäten: Övergripande resultat

1 Etableringsgraden varierar tydligt mellan lärosäten
Även inom jämförbara utbildningar varierar etableringsgraden mycket mellan lärosäten. Studerar vi exempelvis biologi och miljövetenskap, inriktning biologi och biokemi så skiljer det sig hela 29 procentenheter i etablering mellan Linköpings universitet på plats ett och Högskolan i Skövde på plats nio.

2 Olika lärosäten utmärker sig inom olika områden och utbildningsnivåer
Det är inte nödvändigtvis så att en examen från ett stort lärosäte är en säkrare väg till jobb eller att mindre lärosäten alltid har en närmare anknytning till arbetsmarknaden. För utbildningar som högskoleingenjör är det till exempel blandat mellan stora och små lärosäten i toppen för de lärosäten som har starkast etablering. Inom andra områden, som företagsekonomi, ser vi istället tematiska skillnader på kandidat- och masternivå, där mindre lärosäten utmärker sig på kandidatnivå medan större lärosäten återfinns i toppen på masternivå.

3 Vissa lärosäten återkommer ofta i toppen bland de med högst etableringsgrad, men variationerna är stora
Karlstad universitet och Örebro universitet hör till några av de lärosäten som ofta återkommer i topplistorna inom de områden vi studerat. Skillnaderna är dock stora inom olika områden. Luleå tekniska universitet återfinns exempelvis ofta i toppen bland ingenjörsutbildningar, medan Linköpings universitet utmärker sig bland utbildningar inom naturvetenskap.

4 Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten inom vissa områden
Tidigare versioner av Högskolepejl har återkommande konstaterat att det finns stora skillnader i etablering mellan lärosäten bland olika utbildningar. Årets förändringar av metoden, där en ytterligare nivå av data inkluderats, visar även att det finns skillnader i etableringsgrad på inriktningsnivå mellan lärosäten. För den som ska välja utbildning kan det därför vara viktigt att ta hänsyn till både lärosäte och område, men även specifika inriktningar vid val av högre utbildning.

Civilingenjör

Civilingenjörsutbildningen motsvarar fem års studier, som bygger på en bredare teknisk grund med möjlighet att specialisera sig inom ett område. Civilingenjörer är eftertraktade på arbetsmarknaden inom allt från medicin och industriell ekonomi till maskinteknik.

Etableringsgraden för civilingenjörer är överlag mycket stark: oavsett lärosäte är nio av tio

etablerade inom tre år efter examen. Lärosätet med den starkaste etableringsgraden är Luleå tekniska universitet, som uppnår 97 procents etablering tre år efter examen. Därefter finner vi Karlstads universitet och Uppsala universitet på tredje plats, där över 95 procent är etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen.

Andel starkast etablerade som tagit civilingenjörsexamen

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Luleå tekniska universitet	96,9	1,2	0,8	1,2
2. Karlstads universitet	96,8	.	1,6	1,6
3. Uppsala universitet	95,5	2,6	1	1
4. Chalmers tekniska högskola	95,3	1,4	2,1	1,1
5. Linköpings universitet	93,6	2,6	2,3	1,6
6. Lunds universitet	92,9	2,9	1,2	2,9
7. Kungliga Tekniska högskolan	92,4	3,4	1,5	2,7
8. Umeå universitet	91,8	5	2,5	0,6
9. Blekinge tekniska högskola	91,4	1,7	6,9	.
10. Mälardalens universitet	87,2	6,4	2,6	3,8

SUN 2

Högskoleingenjör

Högskoleingenjörutbildningen är en treårig ingenjörutbildning som fokuserar mer på tillämpning och operativa kunskaper jämfört med civilingenjörutbildningar. Utbildningen erbjuds på många av landets lärosäten och möjliggör fördjupning inom inriktningar såsom bygg-, maskin- eller energiteknik.

Jämfört med förra årets mätning har etableringsgraden ökat för nästan alla lärosäten och universitet. Förra året låg 12 av 20 lärosäten över 90 procent i etableringsgrad, medan hela 18 av 20 lärosäten ligger över 90 procent i år. Detta har höjt snittet till 94 procent i etableringsgrad.

Likt de lärosäten med starkast etablering för civilingenjör hittar vi även Karlstads universitet och Luleå tekniska universitet tillsammans med Högskolan i Halmstad bland de lärosäten med starkast etablering. Längre ned på listan återfinns några av de större lärosätena som Lunds universitet och Umeå universitet på elfte och tolfte plats, medan Uppsala universitet ligger näst längst ned på topplistan.

Andel starkast etablerade som tagit högskoleingenjörsexamen, oberoende av ämnesområde

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Karlstads universitet	98	1	1	.
2. Högskolan i Halmstad	97,3	2,7	.	.
3. Luleå tekniska universitet	96,5	1,8	1,8	.
4. Mittuniversitetet	96,3	1,9	1,9	.
5. Linköpings universitet	95,7	2,9	0,7	0,7
6. Högskolan Dalarna	95,5	4,5	.	.
7. Linnéuniversitetet	95,4	1,1	3,4	.
8. Jönköping University ³	95,1	3,1	1,3	0,4
9. Chalmers tekniska högskola	94,8	0,9	3,5	0,9
10. Malmö universitet	94,3	.	2,9	2,9
11. Lunds universitet	93,9	2,4	2,4	1,2
12. Umeå universitet	93,7	3,8	.	2,5
13. Örebro universitet	93,3	5,8	0,8	.
14. Kungliga Tekniska högskolan	93,1	4,1	1,6	1,2
15. Högskolan i Skövde	92,9	4,8	.	2,4
16. Högskolan Väst	92,5	6,3	1,3	.
17. Högskolan i Borås	92,4	3,4	3,4	0,8
18. Högskolan i Gävle	91	4,5	3	1,5
19. Uppsala universitet	89,3	9,5	1,2	.
20. Mälardalens universitet	86,2	7,4	4,3	2,1

³Jönköping University, tidigare Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

Fokus Högskoleingenjör:

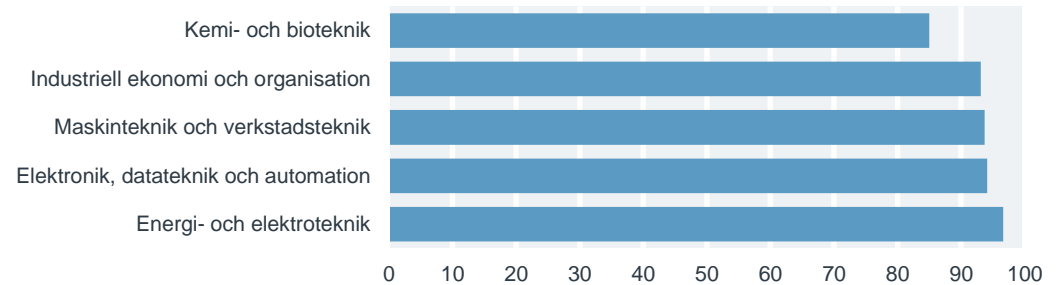
Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten

Något som framgår när vi gräver djupare är att det dels finns skillnader beroende på inriktning generellt, dels att det skiljer en del mellan samma inriktning på olika lärosäten.

Som grafen längst upp till höger visar ser vi skillnader i etablering inom högskoleingenjör teknik och teknisk industri mellan fem olika inriktningar.

Även när vi betraktar etableringsgraden för lärosäten inom specifika områden finns det vissa skillnader. Tabellen nere till höger illustrerar inriktningen elektronik, datateknik och automation, där vi även ser stora skillnader mellan de lärosäten med starkast och svagast etablering.

Högskoleingenjör: Teknik och teknisk industri

Högskoleingenjör: Teknik och teknisk industri, inriktning elektronik, datateknik och automation

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Linköpings universitet	100	.	.	.
2. Jönköping University	100	.	.	.
3. Kungliga Tekniska högskolan	96	.	2	2
4. Chalmers tekniska högskola	93.3	.	3.3	3.3
5. Högskolan i Skövde	92.9	4.8	.	2.4
6. Malmö universitet	80	.	10	10

Företagsekonomi, handel och administration

Företagsekonomi, handel och administration utgör en av de största utbildningarna på många av landets lärosäten och kan komma att bli allt mer eftertraktade bland unga med ett växande intresse för ekonomi. Utbildningen fokuserar på områden som redovisning, finansiering, marknadsföring samt internationell handel och affärsutveckling.

Etableringsgraden för utbildningen är generellt stark, särskilt på kandidatnivå. Variationen bland de tio lärosäten med starkast etablering är liten och konkurrensen är hård. Flera lärosäten är nya på topplistan för i år med en blandning av både stora och små lärosäten. Mittuniversitetet har den starkaste etableringen för utbildningen på kandidatnivå med 94 procent.

Skillnaderna i etablering är större mellan lärosäten på masternivå, men det är också viktigt att komma ihåg att det finns andra betydande skillnader för dessa utbildningar beroende på lärosäte inom till exempel lön som inte behandlas i denna rapport. (Den genomsnittliga lönen för någon med examen från Handelshögskolan i Stockholm är exempelvis betydligt högre jämfört med den som läst vid Örebro universitet eller Sveriges lantbruksuniversitet.)

SUN 2

Andel starkast etablerade som läst företagsekonomi, kandidat

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Mittuniversitetet	94,3	4,3	1,4	.
2. Södertörns högskola	92	3	4	1
3. Örebro universitet	91,8	5,5	2,2	0,5
4. Sveriges lantbruksuniversitet	91,7	4,2	4,2	.
5. Lunds universitet	91,6	2,9	3,9	1,6
6. Linköpings universitet	90,9	5	2,5	1,7
7. Högskolan Kristianstad	89,9	5,4	4	0,7
8. Uppsala universitet	89,2	5	3,5	2,3
9. Luleå tekniska universitet	89,1	9,1	.	1,8
10. Högskolan Väst	88,9	3,7	5,6	1,9

Andel starkast etablerade som läst företagsekonomi, master

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Sveriges lantbruksuniversitet	100	.	.	.
2. Örebro universitet	95	5	.	.
3. Handelshögskolan i Stockholm	89,1	6,4	3,2	1,3
4. Göteborgs universitet	89	5,8	2,9	2,3
5. Uppsala universitet	88,8	4,7	4,7	1,9
6. Stockholms universitet	87,3	8,2	1,8	2,7
7. Linköpings universitet	85,4	9,8	4,9	.
8. Umeå universitet	79,4	11,8	8,8	.
9. Jönköping University	72,7	15,2	9,1	3
10. Karolinska Institutet	69,6	13	8,7	8,7

Samhälls- och beteendevetenskap

Utbildningsområdet samhälls- och beteendevetenskap är ett stort paraply som täcker in många olika utbildningar. Området inbegriper inriktningar som personalvetenskap, kriminologi, statsvetenskap, sociologi, medie- och kommunikationsvetenskap med mera.

I genomsnitt är 80 procent av de som har en kandidat i samhälls- och beteendevetenskap etablerade på arbetsmarknaden efter tre år. Samtidigt ligger snittet i etablering för de som har en masterexamen på 82 procent, alltså två procentenheter mer. Skillnaden i etablering är alltså relativt liten på total nivå, men det varierar kraftigare i etablering mellan olika lärosäten, i synnerhet på masternivå. Viktigt att ha med sig är att etableringen även ofta skiljer sig inom de olika lärosätena beroende på inriktning utöver utbildningsnivå i sig.

Det är mindre lärosäten som Örebro universitet, Luleå tekniska universitet samt Mälardalens högskola som har starkast etablering på kandidatnivå i samhälls- och beteendevetenskap. På masternivå finner vi istället större och välkända lärosäten i toppen som Handelshögskolan i Stockholm, Linköpings universitet och Göteborgs universitet.

SUN 2

Andel starkast etablerade som läst samhälls- och beteendevetenskap, kandidat

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Örebro universitet	90.5	5.5	3.6	0.4
2. Luleå tekniska universitet	89.2	4.6	4.6	1.5
3. Mälardalens universitet	88.3	3.3	4.2	4.2
4. Högskolan i Halmstad	87.5	9.4	3.1	.
5. Linköpings universitet	87.2	8.1	3.9	0.8
6. Högskolan i Gävle	86.9	9.5	3.6	.
7. Handelshögskolan i Stockholm	85.9	2.8	4.2	7
8. Umeå universitet	85.6	6.4	7.5	0.5
9. Mittuniversitetet	84.2	7	7.9	0.9
10. Karolinska Institutet	82.8	10.3	6.9	.

Andel starkast etablerade som läst samhälls- och beteendevetenskap, master

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Handelshögskolan i Stockholm	88.9	3.2	3.2	4.8
2. Linköpings universitet	87.6	5.4	4.7	2.3
3. Göteborgs universitet	83.1	6.7	6.7	3.6
4. Linnéuniversitetet	82.6	4.3	8.7	4.3
5. Stockholms universitet	81.8	4.4	8	5.8
6. Umeå universitet	80.6	6.5	3.2	9.7
7. Karolinska Institutet	77.3	9.1	13.6	.
8. Malmö universitet	77.1	14.3	2.9	5.7
9. Lunds universitet	75.8	10.5	9.8	3.9
10. Uppsala universitet	75.3	11.3	8.2	5.2

Naturvetenskap

Naturvetenskap är ett brett område som inkluderar inriktningar som biologi, miljövetenskap, kemi, matematik och fysik. Som vi tidigare sett kan etableringsgraden variera relativt mycket beroende på utbildningsnivå och inriktning, men valet av lärosäte är en minst lika viktig faktor som nyanserar bilden av etablering.

På kandidatnivå finns en tydlig variation av både stora och mindre lärosäten på topplistan över utbildningar med starkast etablering inom naturvetenskap. Majoriteten av de lärosäten som har starkast etablering inom naturvetenskap på kandidatnivå erbjuder utbildningar inom biologi och miljövetenskap. Bland de lärosäten med starkast etableringsgrad inom matematik finner vi både mindre och mer specialiserade lärosäten som Chalmers tekniska högskola samt större lärosäten som Uppsala universitet. Göteborgs universitet är en nykomling på topplistan i år och har ersatt Stockholms universitet.

På masternivå domineras topplistan nästan helt av stora lärosäten, och fördelningen mellan olika utbildningar är jämnare. Variationen i etableringsgrad är också större på masternivå, vilket förmodligen beror på utbildningarnas mindre storlek sett till antal studenter.

SUN 2

Andel starkast etablerade som läst naturvetenskap, kandidat

Ämnesområde	Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Matematik och övrig naturvetenskap	Chalmers tekniska högskola	91.3	.	4.3	4.3
2. Biologi och miljövetenskap	Linköpings universitet	89	5.5	4.1	1.4
3. Biologi och miljövetenskap	Linnéuniversitetet	86.4	9.1	.	4.5
4. Biologi och miljövetenskap	Göteborgs universitet	85.4	7.3	2.4	4.9
5. Fysik, kemi och geovetenskap	Göteborgs universitet	83.1	6.8	8.5	1.7
6. Matematik och övrig naturvetenskap	Uppsala universitet	81.4	7	11.6	.
7. Biologi och miljövetenskap	Karlstads universitet	81.3	9.4	6.3	3.1
8. Biologi och miljövetenskap	Sveriges lantbruksuniversitet	81.3	12.5	6.3	.
9. Biologi och miljövetenskap	Högskolan i Halmstad	81.1	10.8	8.1	.
10. Biologi och miljövetenskap	Umeå universitet	79.5	7.7	10.3	2.6

Andel starkast etablerade som läst naturvetenskap, master

Ämnesområde	Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Matematik och övrig naturvetenskap	Linköpings universitet	100	.	.	.
2. Matematik och övrig naturvetenskap	Uppsala universitet	95	5	.	.
3. Matematik och övrig naturvetenskap	Kungliga Tekniska högskolan	87.7	7	.	5.3
4. Biologi och miljövetenskap	Linköpings universitet	84	8	8	.
5. Fysik, kemi och geovetenskap	Stockholms universitet	83.7	4.7	7	4.7
6. Biologi och miljövetenskap	Göteborgs universitet	83.3	4.8	4.8	7.1
7. Biologi och miljövetenskap	Lunds universitet	82.9	7.1	7.1	2.9
8. Biologi och miljövetenskap	Sveriges lantbruksuniversitet	82.6	4.3	8.7	4.3
9. Fysik, kemi och geovetenskap	Uppsala universitet	80	.	.	20
10. Fysik, kemi och geovetenskap	Lunds universitet	79.4	8.8	.	11.8

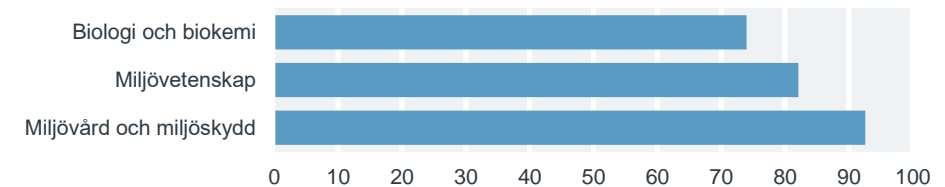
Fokus kandidatexamen:

Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten

Även inom naturvetenskap finns det skillnader i etablering på djupare nivåer. De tre områdena inom naturvetenskapen – matematik, fysik och biologi – har olika inriktningar där skillnaderna i etablering kan vara betydande.

Grafen ovan till höger redogör för utbildningar där vi ser skillnader i etablering inom biologi och miljövetenskap mellan tre olika inriktningar. Tabellen nedan till höger illustrerar skillnader i etablering mellan olika lärosäten som erbjuder en kandidatexamen i biologi och miljövetenskap med inriktning på biologi och biokemi. Vi ser hur det kan skilja sig mycket i etablering beroende på lärosäte.

Biologi och miljövetenskap

Biologi och miljövetenskap, inriktning biologi och biokemi

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Linköpings universitet	83,9	6,5	9,7	.
2. Stockholms universitet	81,4	2,3	11,6	4,7
3. Göteborgs universitet	80,6	9,7	3,2	6,5
4. Sveriges lantbruksuniversitet	76,9	15,4	7,7	.
5. Karlstads universitet	75	15	5	5
6. Umeå universitet	73,1	11,5	11,5	3,8
7. Lunds universitet	68,6	14,3	14,3	2,9
8. Uppsala universitet	66,7	10	23,3	.
9. Högskolan i Skövde	55,3	15,8	23,7	5,3

Psykolog

Psykologutbildningen är en av de mest eftertraktade utbildningarna bland sökande studenter. Den erbjuds vid ungefär tio universitet i Sverige, främst vid de större universiteten. Utbildningen är fem år lång och leder till legitimation som psykolog.

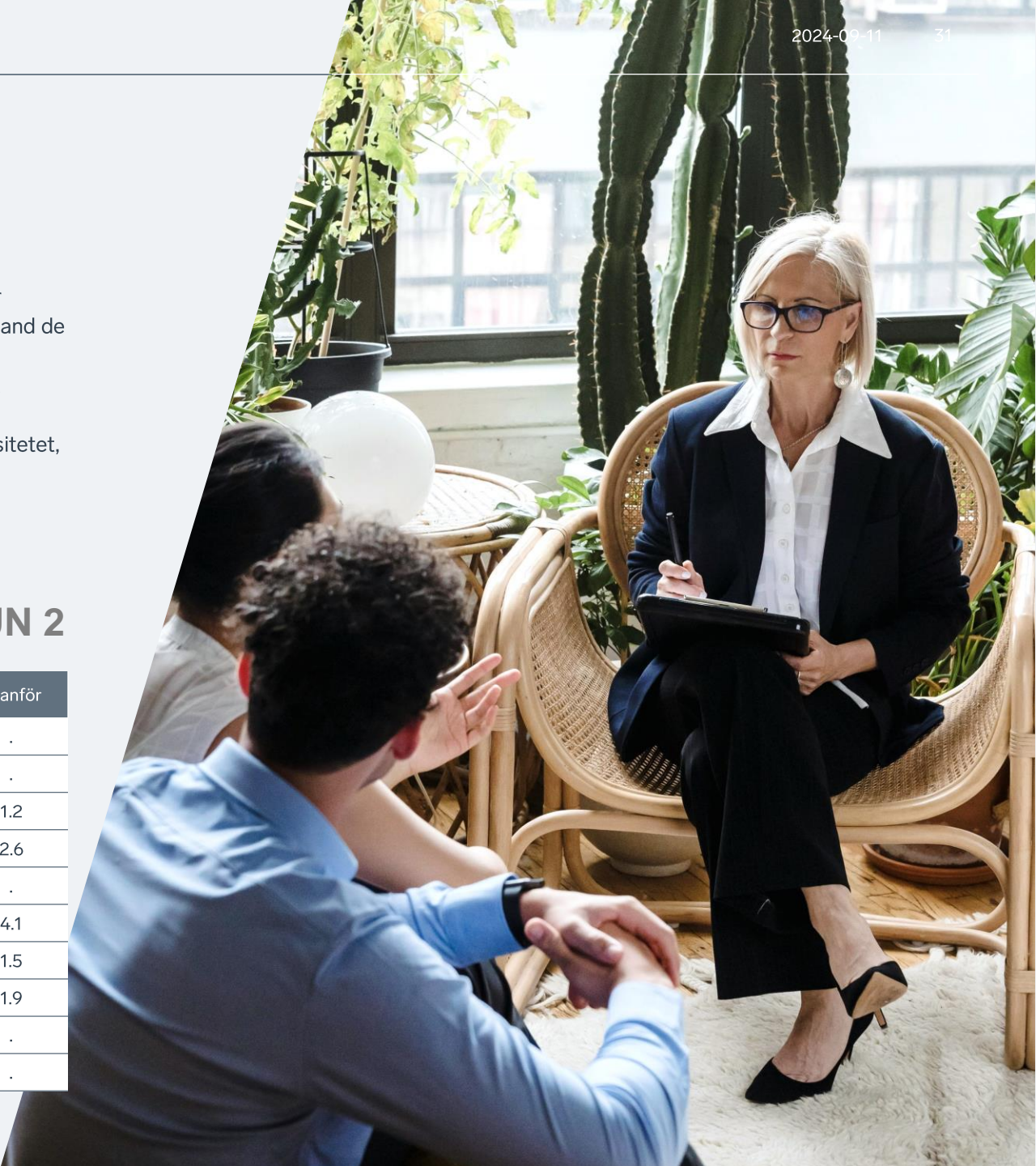
Generellt sett ser vi en stark etableringsgrad hos samtliga lärosäten. Spannet mellan de med

starkast respektive svagast etablering har minskat sedan tidigare år. Det är främst bland de mindre lärosätena vi ser skillnader. Mittuniversitetet, som tidigare hade högst etablering, har nu fallit till tionde plats på topplistan och bytt plats med Linnéuniversitetet, som tidigare låg lägst.

Andel starkast etablerade som tagit psykologexamen

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför
1. Linnéuniversitetet	94.1	.	5.9	.
2. Örebro universitet	92.5	1.9	5.7	.
3. Umeå universitet	91.6	4.8	2.4	1.2
4. Göteborgs universitet	90.9	2.6	3.9	2.6
5. Linköpings universitet	88.9	8.3	2.8	.
6. Uppsala universitet	86.5	6.8	2.7	4.1
7. Lunds universitet	86.4	7.6	4.5	1.5
8. Karolinska Institutet	82.7	7.7	7.7	1.9
9. Stockholms universitet	81.3	14.7	4	.
10. Mittuniversitetet	81	14.3	4.8	.

SUN 2

Avslutande reflektion

Att välja högre utbildning är ett beslut som berör många unga. Det är ett utmanande val som innefattar både livsstils- och framtidsaspekter. Beslutet påverkar inte bara hur de kommande åren ser ut, utan kommer ofta att definiera framtiden på både medellång och lång sikt (även om allt fler kommer behöva utbilda sig flera gånger i livet). Att balansera dessa perspektiv är inte alltid enkelt, men det är tydligt att arbetsmarknaden spelar en central roll när det handlar om varför unga väljer att läsa vidare.

För en generation som växer upp i osäkra tider ökar behovet av trygghet. Detta märks i att anställningstrygghet, förutsägbarhet och hög lön blir allt viktigare i tankarna kring framtiden. Därför är det viktigt att det finns lättillgänglig information om vilka utbildningar som leder till jobb, så att

dessa beslut kan baseras på mer än generella antaganden och gissningar.

Detta är särskilt viktigt med tanke på de stora skillnaderna i etablering mellan olika examina respektive inriktningar och mellan samma examina vid olika lärosäten. Högre utbildning handlar naturligtvis om mycket mer än bara arbetsmarknaden, och denna rapport skrapar bara på ytan av detta avgränsade perspektiv.

Som vi genomgående har sett är jämförelser av utbildningar ofta komplexa och kräver detaljkunskap om specifika förutsättningar. Trots det anser vi att de data som presenteras i denna rapport och på sajten ekonomifakta.se/hogskolepejl ger värdefull information, både för den som ska välja utbildning och för den som ska utforma den.

Ta reda på mer på ekonomifakta.se/hogskolepejl

På Svenskt Näringslivs informationssida Högskolepejl kan du själv jämföra etableringen mellan olika utbildningar och lärosäten. Där finns även information om hur etableringen ser ut ett och tre år efter examen, samt medianinkomst.

[Gå till hemsidan](#)

START > UTBILDNING OCH FORSKNING > INVESTERINGAR I UTBILDNING > HÖGSKOLEPEJL

Högskolepejl

Att välja program till högskola och universitet kan upplevas som ett svårt beslut med stor inverkan på framtiden. På den här sidan kan du se hur det har gått på arbetsmarknaden för studenter som studerat liknande högskoleutbildningar tidigare!

Genom att studera personer som redan avslutat högskolan kan man konstatera att vägen in på arbetsmarknaden ser olika ut beroende på vilken högskoleutbildning man valt.

I tabellen nedanför kan du själv jämföra etableringsgrad och medianinkomst ett och tre år efter examen från högskoleutbildningar vid landets universitet och högskolor. Siffrorna avser studenter med examensår 2019 och 2021 och som arbetar 2022.

[Detaljerad information om Högskolepejl.](#)

Välj program ▾ Välj inriktning ▾ Välj förstärkning ▾

Välj lärosäte ▾ 1 år 3 år (efter avslutad utbildning) ⓘ

VISA NATIONELLA SIFFROR

Alla program

Program ↓	Etableringsgrad ⓘ	Medianinkomst ⓘ
Agronom	84 %	411 650 kr
Apotekare	94 %	455 000 kr
Arbetssterapeut	90 %	348 800 kr
Arkitekt	66 %	392 800 kr
Audionom	86 %	344 100 kr
Barmorska	92 %	443 600 kr
Biomedicinsk analytiker	93 %	356 000 kr
Brandingenjör	97 %	458 300 kr
Civilekonom	92 %	389 200 kr
Civilingenjör	94 %	449 000 kr
Civilingenjör - Material och tillverkning	92 %	441 800 kr
Civilingenjör - Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	94 %	427 500 kr
Civilingenjör - Teknik och teknisk industri	92 %	451 800 kr
Dietist	82 %	338 800 kr
Folkhögskolelärare	84 %	445 850 kr
Fysioterapeut	87 %	346 100 kr
Förskollärare	87 %	363 850 kr
Grundskollärare	93 %	397 600 kr
Högskolelärare	86 %	445 850 kr

Kontakt:

Kontakta Svenskt Näringsliv
Postadress: 114 82 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19
Telefon: 08-553 430 00

